

LMA tikrojo nario prof. Algimanto Grigelio komandiruotės ataskaita

2011 m. spalio mėn. 10–13 d. lankiausi Čekijos Respublikos mokslų akademijoje, kuri yra viena iš ICSU (tarptautinės mokslų ir mokslų sąjungos tarybos) narių. Organizacija aktyviai skatina savo narių (tame tarpe ir Lietuvos mokslų akademijos) mokslinę partnerystę ir mokslinės informacijos sklaidą tarp narių – partnerių.

Vizito tikslas – tęsti mokslinį bendradarbiavimą, kuris buvo pradėtas 2006 m. tarp Lietuvos mokslų akademijos Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus ir Čekijos mokslų akademijos Geofizikos instituto mokslininkų. Rezultate 2007–2009 m. buvo įgyvendintas mokslinis projektas „Centrinės ir Rytų Europos geologinės kartografijos istorija“. Projektas skirtas Europos geologinės kartografijos raidai XVIII a. pab. – XIX a. pr. Šio laikotarpio geologiniai tyrimai ir paskelbti žemėlapiai padarė žymią įtaką tolesnei mokslų apie Žemę ir geologinės kartografijos raidai.

Bendradarbiavimas buvo tęsiamas išplėstiniame moksliniame projekte „Ankstyvieji Centrinės Europos geomokslų srities žemėlapiai“, kuris 2010 m. gavo Višegrado šalių (Čekija, Slovakija, Vengrija, Lenkija) fondo grantą. Be minėtų šalių mokslininkų darbo grupėje dalyvauja Lietuvos, Vokietijos ir Australijos ekspertai (14 narių). 2010 m. šis projektas užbaigtas, surinkti 44 geomokslų srities žemėlapiai, sudaryti nuo 1726 iki 1840 metų, parengtas jų katalogas ir detalūs aprašymai. Darbas atlaso pavidale rengiamas spaudai. Projekto moksliniai partneriai yra ISCU narės IUGS (International Union of Geological Sciences) INHIGEO komisija bei ICSU narės Lenkijos, Čekijos Respublikos, Slovakijos ir Vengrijos mokslų akademijos.

Spalio 11–12 d. darbo grupės posėdyje Prahoje aptarti projekto įgyvendinimo rezultatai bei parengto atlaso paskelbimo spaudoje klausimai. Prof. Jan Kozak (Praha) apžvelgė projekto pagrindines gaires ir jo mokslinius rezultatus. Prof. A. Grigelis pristatė tiriamo laikotarpio stratigrafijos raidos Centrinėje Europoje analizę. Prof. Zdenek Kukul (Praha) kalbėjo apie ankstyvųjų geomokslų srities žemėlapių vertinimo ir klasifikacijos kriterijus. Posėdyje nutarta, kad prof. J. Kozak bus atsakingas už atlaso išleidimą, prof. David Oldroyd (Sidnėjus) – už darbo išanginę apžvalgą, prof. A. Grigelis parengs apžvalgą apie žemėlapių legendų ir stratigrafijos ypatumus, o prof. Z. Kukul bus atsakingas už atlaso mokslinę redakciją.

Projekto rezultatai bus paskelbti stambaus kartografinio atlaso pavidale. Tokio darbo pasaulinėje geomokslų literatūroje nėra. Darbas svarbus ir Lietuvos geomokslų specialistams, nes dalis geologinių žemėlapių, kaip antai J. E. Guettard'o (1764), S. Stašico (Staszic) ir kt. apima ir Lietuvos teritoriją (buvusią LDK).

Vizito metu taip pat aptarti tolesnio mokslinio bendradarbiavimo klausimai, projekto rezultatų pristatymas 2012 metais 34-ame Pasauliniame geologų kongrese Brisbene (Australija).

Prof. Algimantas Grigelis

2011 m. spalio 17 d.